TEKSTY KULTURY

W najszerszym rozumieniu kultura to zbiór wszystkich rzeczy i zjawisk wytworzonych przez ludzi. Wszystkie **intencjonalne wytwory kultury**, tzn. takie, które niosą jakieś rozbudowane znaczenia, nazywa się **tekstami kultury**.

Do tekstów kultury należą nie tylko **różnego rodzaju teksty** (codzienne rozmowy, pisma urzędowe, artykuły prasowe czy dzieła literackie), lecz także **wszelkie dzieła sztuki** – wysokiej i popularnej.

Pojęcie to dotyczy nawet tych dziedzin sztuki, które w ogóle nie posługują się słowem. Tekstami kultury są także pewne **ludzkie gesty** o utrwalonym znaczeniu, powtarzalne **zachowania, obyczaje, obrzędy**.

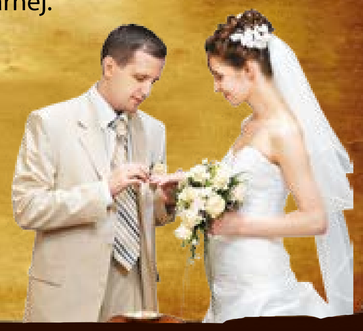

Muzyka i taniec

muzyka – instrumentalna, wokalna, poważna, rozrywkowa, ludowa

taniec – klasyczny, nowoczesny, ludowy, balet

Architektura

sakralna, świecka: mieszkalna, obronna, użyteczności publicznej; architektura krajobrazu

Artystyczne teksty kultury

Szczególne miejsce wśród tekstów kultury zajmują dzieła sztuki. Sztukę od czasów starożytnych dzielimy na dziedziny: sztuki plastyczne, architektura, literatura, muzyka, teatr, a od czasów nowożytnych (dodatkowo) – film, sztuka użytkowa itd. W każdej dziedzinie można wyróżnić kilka odmian.

Teatr

dramatyczny (słowny, pantomima), muzyczny (opera, operetka, musical), kabaret, happening

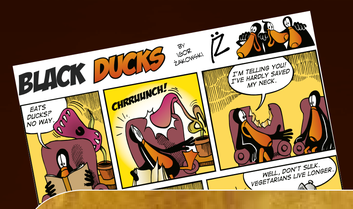

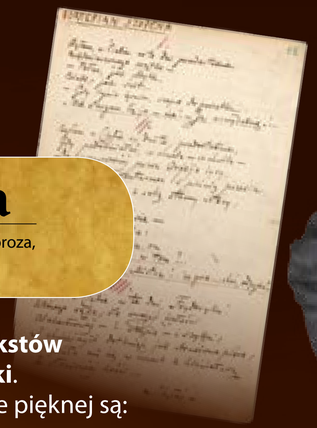

Literatura

poezja (także poezja śpiewana), proza, dramat, komiks

Nadrzędną pozycję wśród tekstów kultury zajmuje tekst literacki. Cechami właściwymi literaturze pięknej są:

- **funkcja estetyczna**, dzięki której utwór jest dziełem sztuki;
- **fikcyjność** – występowanie elementów zmyślenia, kreacji i fikcji literackiej;
- **obrazowość** – zdolność do wywoływania u czytelnika wyobrażeń opisywanego świata;
- **artystyczne ukształtowanie języka** – stosowanie środków językowych, które eksponują formę tekstu literackiego.

Film

dźwiękowy, niemy, dokumentalny, fabularny, animowany

Sztuki plastyczne

rzeźba, malarstwo, grafika, rysunek, instalacja plastyczna, sztuka wideo

MATERIAŁ DEMONSTRACYJNY

WSiP WYDAWNICTWA SZKOLNE i PEDAGOGICZNE | wsip.pl | sklep.wsip.pl | infolinia: 801 220 555

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne sp. z o.o., Warszawa 2015

Źródła ilustracji: (tancerka) Andy Dean/Shutterstock.com, (tancerka na scenie) Vladislav Ershov/Shutterstock.com, (pantomima) Yuri Kadobnov/Shutterstock.com, (kobieta z flaszą) Sergey Ryzhov/Shutterstock.com, (kobieta z flaszą, Wyspa Wielkanocna